

Educatieve kit

Gids voor leerkrachten

ALGEMEEN THEMA

FOTOWEDSTRIJD:

De euro: Wat betekent hij voor ons?

1 - Context

1.1 – De euro: de Europese munt tien jaar later

Op 1 januari 1999 werd de **euro** de valuta van zo'n 300 miljoen Europeanen. De nationale valuta van elf lidstaten van de Europese Unie (België, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Spanje) werd toen vervangen door de **euro**. Griekenland voerde de euro in 2001 in. Het monetaire beleid in die landen wordt vanaf dat moment door de Europese Centrale Bank (ECB) bepaald.

Gedurende zijn eerste drie levensjaren was de euro een valuta zonder contant geld die enkel gebruikt werd als 'giraal geld'. In die periode bleef de **euro** een onzichtbare munt voor de Europese burgers, aangezien de bankbiljetten en muntstukken van hun nationale valuta nog steeds in gebruik waren als subeenheden van de **euro**.

1.2 – In 2002 werd de euro een feit

Op 1 januari 2002 werden de eurobankbiljetten en -muntstukken ingevoerd als vervanging voor de bankbiljetten en muntstukken van de nationale valuta.

Vandaag zijn de **euro**bankbiljetten en -muntstukken de officiële valuta in 16 van de 27 lidstaten van de Europese Unie: België, Cyprus, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Slovenië, Spanje en Slowakije (en de eilanden en gebieden die behoren tot enkele van die landen). Samen vormen deze landen de **eurozone** (ook bekend als het eurogebied) die momenteel zo'n **329 miljoen inwoners** telt.

De **euro** is ook de officiële munt in Monaco, Vaticaanstad en de Republiek San Marino, die speciale monetaire overeenkomsten hebben gesloten met de EU, ook al behoren ze niet tot de EU of de eurozone.

Het Verenigd Koninkrijk en Denemarken onderhandelden over 'opt-outclausules' uit de Economische en Monetaire Unie in het Verdrag betreffende de Europese Unie (Verdrag van Maastricht), dat de eenheidsmunt lanceerde, terwijl negen andere EU-lidstaten (Bulgarije, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, Tsjechië en Zweden) de **euro** zullen aannemen zodra ze aan de convergentiecriteria voldoen die opgenomen zijn in het Verdrag van Maastricht.

2 – De wedstrijd

De doelstelling van deze wedstrijd is jongeren aansporen om hun persoonlijke houding te formuleren ten opzichte van het bestaan van een eenheidsmunt, de euro, en om het belang van de euro in de Europese Unie en de internationale gemeenschap te begrijpen.

Deze wedstrijd wil ook leerkrachten en studenten helpen om de rol van de euro te analyseren in de opbouw van een gezamenlijke Europese identiteit.

3 – Conceptuele aanpak

Deze educatieve kit omvat een vereenvoudigde aanpak voor monetaire concepten. Zo kunnen de wedstrijdorganisatoren die niet gespecialiseerd zijn in geldzaken jongeren helpen begrijpen welke belangrijke veranderingen de invoering van de **euro** heeft teweeggebracht en welke impact deze munt heeft op de burgers.

De euro is een 'valuta'

De euro is tegelijkertijd een **rekeeneenheid**, een **opslag van waarde** en een **betaalmiddel**.

De **euro** is sinds 1999 de **rekeeneenheid** die gebruikt wordt voor het registreren van transacties, meer bepaald tussen banken.

Als **betaalmiddel** bestaat de **euro** in twee vormen:

- als **contant geld**: de bankbiljetten uitgegeven onder het gezag van de ECB en de muntstukken uitgegeven door de nationale autoriteiten; en
- als **giraal geld**: namelijk stortingen beheerd door de banken (waaronder het **elektronische geld** dat wordt gebruikt bij elektronische betaalsystemen).

De euro is een **opslag van waarde** (m.a.w. spaargeld). Spaargeld kan gehamsterd ('onder de matras verstopt') of geïnvesteerd worden.

De Europese Centrale Bank garandeert de waarde van de euro.

De euro is een 'eenheidsmunt'

De eenheidsmunt zorgt voor consolidering van de eengemaakte Europese markt. Een valuta is essentieel voor de handel en de eenheidsmunt is een logische aanvulling op het vrije verkeer van personen, goederen, kapitaal en diensten in de eengemaakte markt. Bovendien zorgt de eenheidsmunt ervoor dat er geen competitieve devaluaties zijn tussen de lidstaten van de eurozone (concurrentie tussen valuta).

Deelname aan de euro en het gemeenschappelijke monetaire beleid vergt budgettaire discipline, die bijdraagt tot prijsstabiliteit en een lage rentevoet en zo de economie ten goede komt.¹

Om ervoor te zorgen dat de eenheidsmunt geloofwaardig blijft, moeten landen die willen toetreden tot de eurozone ervoor zorgen dat ze geen afwijkend economisch beleid aannemen. Door te voldoen aan de voorwaarden voor stabiele overheidsfinanciën, inflatiepercentages en rentevoeten (de zogenaamde 'convergentiecriteria') tonen deze landen dat ze bereid zijn om economische beleidslijnen in te voeren die stabiliteit teweegbrengen.

¹ Dankzij een lage rentevoet kunnen bedrijven goedkoper geld lenen voor investeringen. Ook stimuleren kredieten het consumptiegedrag van de consumenten. Deze twee factoren bevorderen samen de groei en tewerkstelling.

De euro en de Europese burgers

De invoering van de **euro** zorgde voor een spectaculaire vooruitgang in het proces van de Europese integratie. Voordien was de geldproductie een soeverein privilege, een exclusief voorrecht van elke staat. Met de komst van de **euro** werd dit soevereine recht van de individuele staten aan de Europese Unie overgedragen.

Door de **euro** zijn mensen ook anders gaan nadenken over Europa en werd het verkeer tussen de verschillende landen vergemakkelijkt: aangezien we geen problemen meer hebben met het omrekenen van prijzen in verschillende valuta en er geen wisselkoerskosten meer zijn, kunnen prijzen en levensstandaarden rechtstreeks vergeleken worden.

De eurozone in de wereldwijde economische crisis

Sinds 2007 bewijst de **euro** zijn waarde in tijden van crisis. Dankzij de stevige en stabiele status van de euro in de internationale economie is de eenheidsmunt erin geslaagd om de crisis te doorstaan en de lidstaten in de **eurozone** te beschermen.

In haar *jaarlijkse verklaring over de eurozone* van 7 oktober 2009² verklaarde de Europese Commissie: *“De euro heeft bescherming geboden tegen de crisis. De euro heeft de eurozone efficiënt afgeschermd tegen het turbulente wisselkoers- en renteverloop dat in het verleden tijdens perioden van spanningen op de financiële markten zo schadelijk is gebleken voor de lidstaten.”*

² <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?checktexts=checkbox&val=502233%3Acs&pos=2&page=1&lang=nl&pgs=10&nbl=21&list=505800%3Acs%2C502233%3Acs%2C484736%3Acs%2C475534%3Acs%2C460334%3Acs%2C452319%3Acs%2C448314%3Acs%2C438287%3Acs%2C436242%3Acs%2C435691%3Acs%2C&hwords=communication%257Ezone%2Beuro%257E&action=GO&visu=%23texte>

4 – Succes- en evaluatiecriteria gebruikt door de Europese panels

Wat zoeken we?	Wat is hiervoor nodig?	Waar letten we op en wat gebruiken we om elk werkstuk te evalueren?
Activiteiten	Als succesvol beschouwd indien:	
Een foto die de vraag beantwoordt ‘De euro: Wat betekent hij voor ons?’	<ul style="list-style-type: none"> a. De foto een concreet aspect illustreert van de eenheidsmunt voor jonge Europeanen. b. De foto kan gebruikt worden om de euro voor te stellen, vooral in landen waar deze munt nog niet is ingevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> a. Uitdrukking van de boodschap: de foto benadrukt duidelijk een concreet aspect van de eenheidsmunt voor de Europese burgers. b. Creativiteit: hoe origineel is de foto of fotomontage? c. De formele schoonheid van het werkstuk.
Een korte inleidende tekst als uitleg of als aanvulling op de foto	<ul style="list-style-type: none"> a. Deze inleiding bewijst dat de deelnemers de grote lijnen van de invoering van de eenheidsmunt begrijpen en in de algemene context van de opbouw van een eengemaakt Europa plaatsen. b. Het werkstuk het resultaat is van groepswork. 	<ul style="list-style-type: none"> a. Het concept ‘eenheidsmunt’ wordt in de tekst geïntegreerd. b. De tekst vormt een aanvulling op de foto en illustreert andere gevolgen van de invoering van de eenheidsmunt voor de Europeanen. c. De verschillende fases van het groepswork worden geïllustreerd. Er wordt een duidelijk antwoord geformuleerd op de volgende vragen: waarom werd dit thema gekozen voor de foto en wat was de rol van de toezichhoudende volwassene?

5 – Inleiding tot het lesplan

Jongeren die deelnemen aan de wedstrijd hebben bij voorkeur al een zekere kennis over economische en monetaire zaken, en een basiskennis van de geschiedenis van de Europese integratie.

Stappen:

- Aangezien deze wedstrijd draait om erg specifieke thema's, is het aangeraden om de jongeren te verdelen in groepen van elk drie jongeren en een toezichhoudende volwassene (ouder, verenigingslid, deskundige). Een volwassene kan zich ontfemen over verschillende groepen.
- De groepsleider moet belangrijke informatie leveren. Hij of zij kan verschillende websites voorstellen of zelf informatie meebrengen.
- De deelnemers moeten aangespoord worden om informatie op te zoeken in de media (vooral op het internet), onderzoek te verrichten en na te denken over de thema's.
- De jongeren moeten door middel van zoveel mogelijk presentaties, rollenspellen enz. geholpen worden om de voorgestelde concepten beter te begrijpen.

Meertalige bronnen en bibliografieën op het internet

De 'officiële' websites van de Europese Unie zijn erg belangrijk. Jongeren moeten leren om automatisch deze websites te verkiezen boven bronnen waarvan de inhoud niet geverifieerd kan worden.

- A- De website van het directoraat-generaal Economische en financiële zaken (DG ECFIN) is de belangrijkste informatiebron: http://ec.europa.eu/dgs/economy_finance/index_en.htm.

Bronnen beschikbaar in alle talen van de Europese Unie:

1. Homepagina van de euro

http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/index_nl.htm

2. De site van het tienjarige jubileum van de euro, 'EMU@10'

http://ec.europa.eu/economy_finance/emu10/citizens_nl.htm

Documentatie over de euro

http://ec.europa.eu/economy_finance/articles/euro/article13594_en.htm

3. Informatie voor jongeren

http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/euro/kids/learn_nl.htm

4. Spelletjes, quiz

http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/euro/kids/learn_nl.htm

5. Documentatie voor het grote publiek (sommige pagina's zijn enkel beschikbaar in het Engels)

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/general/index_en.htm

B- De website van de Europese Centrale Bank, beschikbaar in de 22 talen van de Europese Unie, is ook een nuttige informatiebron.

<http://www.ecb.int/ecb/welcome/html/index.nl.html>

<http://www.ecb.int/euro/play/html/index.nl.html>

Andere hulpmiddelen

http://www.aede.eu/uk/europe_in_the_making.html: de site van de AEDE, de Europese Vereniging van het Onderwijzend Personeel, beschikbaar in het Engels, Frans, Duits en Spaans, bevat nuttige informatie, onder andere een technische woordenlijst. Deze website is vooral bedoeld voor volwassenen en studenten.

6 – Voorgesteld lesplan

1. Documenten

De quiz in een formaat dat op een scherm kan geprojecteerd worden.

Een kopie van de tabel met de 'Succescriteria'³ voor elke deelnemer.

Als er geen internettoegang is, druk dan (in kleur) voor elke deelnemer een kaart van de eurozone af (jaar 2009).

http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/countries/index_nl.htm en de pagina http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/why/index_nl.htm

2. Materiaal

- Flipchart
- Antwoordentabel voor de quiz
- Kladpapier
- Indien mogelijk, een videoprojector en toegang tot breedbandinternet
- Een fototoestel per groep
- Indien mogelijk, een laptop per groep en software waarmee afbeeldingen kunnen bewerkt worden
- Een woordenboek met economische termen

3. Indeling van de groep of klas

Deel de klas zodanig in dat het scherm zichtbaar is voor elke groep.

1. Tijdsduur: twee uur⁴

4. Verloop van de sessie

³ Zie hierboven

⁴ Elk deel kan in twee sessies van een uur worden georganiseerd.

Deel 1

In dit eerste deel wordt bepaald welke aanpak de groepen zullen volgen. Bovendien wordt de documentatie samengevoegd en bepalen alle groepen (van twee tot drie jongeren elk) samen welke methodologie ze zullen volgen om de voorwaarden te vervullen die we terugvinden in de tabel met de 'Succescriteria'.

Met de hele klas

Korte inleiding.

De quiz wordt geprojecteerd – iedereen schrijft individueel zijn antwoorden op.

De kaart van de **eurozone** wordt geprojecteerd (of uitgedeeld): http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/countries/index_nl.htm.

De namen van de lidstaten van de **eurozone** worden opgezocht en op de flipchart genoteerd.

De pagina wordt geprojecteerd.

Vraag aan een van de studenten of jongeren om de inleidende paragraaf van de pagina hardop te lezen:

http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/why/index_nl.htm

Vraag welke woorden en uitdrukkingen de deelnemers moeilijk vinden en schrijf ze op de flipchart.

In groepen

Zoek al de moeilijke woorden en uitdrukkingen op in een woordenboek (of vraag aan een toezichhoudende volwassene om ze uit te leggen).

Bedenk in groep drie zinnen om de euro te presenteren.

De jongeren denken individueel na over de eventuele invloed die de euro op hen heeft en waarom.

De antwoorden van de groep worden samengevat.

De wedstrijd

Stel de 'succescriteria' voor.

De groep bedenkt een strategie om:

- te bepalen welk thema wordt geïllustreerd,
- te bepalen hoe dat best wordt gedaan.

Vraag aan de deelnemers om vóór deel 2 voorbeelden te zoeken van concrete situaties waar **de euro het leven van jonge Europeanen heeft veranderd**.

De groep wordt op de hoogte gebracht dat in deel 3 een thema wordt gekozen voor de fotowedstrijd.

Deel 2

In groepen

Elke groep stelt een lijst op van concrete situaties waar het gebruik van de **euro** wordt vermeld in artikels uit de pers en andere documentatie:

- in hun onmiddellijke omgeving,
- in hun land,
- in Europa.

Elke groep kiest een bepaalde situatie en bereidt het volgende voor:

- een sketch die aan de volledige groep wordt voorgesteld,
- een korte tekst opgesteld als een persbericht.

Met de hele klas

Elke groep speelt een rollenspel van de gekozen situatie en stelt zijn 'persbericht' voor.

Algemene bespreking en groepssamenvatting.

Voor het volgende deel moet elke deelnemer een foto zoeken (in de geschreven pers of op het internet) en/of een foto maken om de gekozen situaties te presenteren.

Deel 3

In groepen

De foto die de deelnemers hebben gevonden of gemaakt, wordt bestudeerd.

Voor elke foto wordt in de tabel hieronder commentaar geschreven:

Keuze van de situatie en relevantie	Kwaliteit van de tekst en de afbeelding

Herhaling van de tabel met de 'Succescriteria'

Welke **problemen moeten opgelost worden** om aan deze criteria te voldoen?

De antwoorden worden samengevat in dezelfde tabel.

Welke situatie of welk voorwerp willen we fotograferen voor de wedstrijd?

Zou het nuttiger (of gemakkelijker) zijn om een fotomontage te maken?

Hoe? Waarom?

- Vat de antwoorden samen en kies een thema (hou er rekening mee dat het maken van de foto of fotomontage haalbaar moet zijn).
- In groep wordt de bijbehorende tekst geschreven (minder dan 150 karakters) en worden de vragen beantwoord op het deelnameformulier (maximum 500 karakters elk).
- De groepsleden stellen een planning op en verdelen de taken onder de groepsleden.

Deel 4

In groepen

De taken die elk groepslid toegewezen kreeg, worden nog eens doorgenomen.

De foto of fotomontage wordt gemaakt.

De presentatietekst wordt afgewerkt.

Met de hele klas

Presentatie van de foto's.

Elke groep stelt de resultaten van zijn werk voor door de opgestelde presentatietekst voor te lezen.

Algemene bespreking.

In groepen

De groep werkt de foto bij en verbetert waar nodig de opgestelde tekst.